

V Česku budou do roku 2030 desítky výroben biometanu.

Největší potenciál skýtají bioplynové stanice před rekonstrukcí

Aktuálně nižší jednotky, do roku 2030 několik desítek.

Tak odhadují experti vývoj počtu biometanových stanic v České republice. V rámci evropského kontinentu patří Česko mezi země s nejnižším počtem těchto zařízení.

Podle odborníků je hlavním důvodem konzervativní přístup provozovatelů existujících bioplynových stanic, kteří před biometanem doposud upřednostňovali spíše kogenerační výrobu elektřiny a tepla. Právě tyto stanice však zároveň skýtají do budoucna největší potenciál. Klíčový bude podle expertů také přístup státu, zejména s ohledem na možnou dotační podporu těchto řešení.

Dvanáct tisíc biometanových stanic. To je podle výpočtů Evropské bioplynové asociace cílový počet zařízení vyrábějících biometan, které by mělo do roku 2030 existovat na území Evropské unie, aby byly splněny podmínky taxonomie EU. Aktuálně těchto zařízení na evropském kontinentu podle údajů Evropské bioplynové asociace existuje více než 1300. Nejvíce biometanových stanic se přitom nachází na území Francie, a to více než 470. V Česku jsou takových zařízení zatím pouze jednotky. Vyčištěný bioplyn na biometan aktuálně produkují stanice v Rapotíně, Litomyšli, Mladé Boleslavi, Horní Suché a v Praze, kde je biometanová stanice napojená na ústřední čističku odpadních vod.

Počet zařízení vyrábějících biometan lze přitom v Česku navýšit v zásadě dvěma způsoby. Nejčastěji se jedná o modernizaci stávajících bioplynových stanic, druhou variantou je pak budování nových, které jsou vybaveny i technologiemi pro výrobu biometanu. „Očekávám, že bioplynové stanice, které v následujících letech vzniknou, již budou zaměřené na produkci biometanu. Bude se jednat především o odpadové bioplynové stanice, kterých budou jednotky až nízké desítky,“ řekl Petr Novotný z Institutu cirkulární ekonomiky.

BIOMETAN JAKO ALTERNATIVA KOGENERACE

Podle místopředsedy České bioplynové asociace Jana Matějky je celkový teoretický potenciál biometanu z odpadů na úrov-

ni až 700 milionů metrů krychlových zeleného plynu ročně. „To by však musel být vyseparovaný veškerý bioodpad a nesměla by existovat konkurence – kompostárny, zařízení na energetické využití odpadů a skládky,“ uvedl. Reálně je tak k dispozici pouze zlomek této kapacity. Aby přitom bylo možné splnit podmínky taxonomie EU, měly by biometanové stanice zpracovávat právě primárně odpady. „Cílový stav biometanových stanic kolem roku 2035 odhadujeme na úrovni 100 provozoven. V roce 2030 pak budou v ČR existovat maximálně nižší desítky biometanových stanic,“ doplnil Jan Matějka.

Důvodů, proč se biometanová řešení v Česku vyskytují zatím v řádu jednotek, je podle odborníků hned několik. „V českém prostředí sledujeme u současných bioplynových stanic velmi konzervativní přístup. Řada provozovatelů preferuje kogenerační výrobu elektřiny a tepla. Rychlost přibývání biometanových stanic se v Česku bude odvíjet zejména od ekonomické výhodnosti produkce biometanu oproti kogeneraci,“ řekl Pavel Urubek, jednatel společnosti MJEnergie, která je předním externím prodejcem energií pro firmy v České republice.

Podle expertů přitom platí, že největší potenciál pro výrobu biometanu je právě v existujících bioplynových stanicích. Těch je v Česku podle údajů České bioplynové asociace téměř 600. Řada z nich totiž bude stát do několika let před rozhodnutím, zda investovat nemalé peníze do generální opravy kogeneračních jednotek, nebo zda

si mají pořídit komplet novou technologii a začít produkovat biometan. „Očekávám, že nově vystavěné bioplynové stanice budou upřednostňovat produkci biometanu před kogenerační výrobou elektřiny a tepla,“ doplnil Petr Novotný.

KLÍČOVÁ OTÁZKA DOTACÍ

Podobně situaci vidí i experti z řad dodavatelů technologií pro biometanová řešení. „Nově budované bioplynové stanice zpravidla rovnou uvažují o produkci biometanu, na druhou stranu jich v Česku není moc. Potenciál biometanu je přitom v tuzemsku relativně velký. Tkví především v již existujících bioplynových stanicích, kterých je v Česku s ohledem na celkovou rozlohu a počet obyvatel značné množství. U velké většiny z nich je přitom modernizace zahrnující výrobu biometanu možná. Inspirací pro jejich úspěšnou modernizaci mohou být již realizované projekty v tuzemsku, ať už je to zemědělská biometanová stanice v Litomyšli či nejnověji první biometanová stanice spojená čistírnou odpadních vod v Praze,“ řekla Monika Zitterbartová ze společnosti HUTIRA, která technologie pro biometanové stanice v Česku dodává.

Podle ní lze proto i díky již několika existujícím biometanovým stanicím v Česku očekávat, že další projekty začnou v nejbližších letech přibývat rychleji, než tomu bylo doposud. „Věříme, že do roku 2030 mohou v Česku existovat desítky biometanových stanic. Jejich rozvoj však bude hodně ovlivněný státní podporou a podmínkami, které budou vytvořeny pro rozvoj těchto projektů,“ řekla Monika Zitterbartová. Výstavba je totiž náročná i vzhledem k často zdlouhavému a nejistému povolovacímu procesu.

Zásadní roli pak hrají i finanční zdroje. „Aby se zájem o obnovitelná řešení v Česku zvýšil, musí to být zpravidla podpořené i dotační politikou. Objevují se však zprávy, že by podpora biometanu mohla do roku 2025 dosáhnout více než dvou miliard korun. To by jeho rozvoji v tuzemsku určitě pomohlo,“ řekl Pavel Urubek. Podle Petra Novotného se dotační tituly spjaté s biometanem plánují už na letošní rok. „Ještě letos by měla být vypsaná výzva na podporu výstavby odpadových bioplynových stanic v rámci OPŽP – ta bude určena pro integrované projekty,“ uzavřel.

-zr-